

Regio Gooi en Vechtstreek
Dienst:
Reg. nr: 17.00 14437
Ingekomen 21 DEC 2017
Sector/Mdw Svd B
CC's Aan het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling

Postbus 8006
9702 KA Groningen
Laan Corpus den Hoorn 200
9728 JT Groningen

06 - 52 89 40 85
sietse@hofsteengezeeman.nl
www.hofsteengezeeman.nl

Groningen : 20 december 2017
Betreft : Managementletter interimcontrole 2017
Kenmerk : 2017357

Geachte heer Meuwese,

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek (hierna te noemen: Regio) heeft ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening van de Regio over het boekjaar 2017 te controleren. Zoals aangegeven in onze opdrachtbevestiging van 6 september 2017 maakt een interimcontrole, ter voorbereiding op de controle van de jaarrekening, onderdeel uit van onze werkzaamheden.

De organisatie is sterk in beweging, dat geldt zowel voor de bestuurlijke en inhoudelijke ontwikkelingen als voor ontwikkelingen in de bedrijfsvoering en interne beheersing. De lat komt op alle terreinen steeds hoger te liggen en dat is in een zich snel ontwikkelende omgeving het enige passende antwoord.

Wij proberen in onze controles de organisatie in dat ontwikkelperspectief te plaatsen en er door middel van onze rapportage een bijdrage aan te leveren dat de in gang gezette acties leiden tot een organisatie die in alle relevante opzichten "in control" is. Daarvoor zijn goede stappen gezet, maar blijven er ook nog de nodige aandachtspunten.

In deze managementletter brengen wij u verslag uit over de uitgevoerde werkzaamheden tijdens de interimcontrole 2017. Wij duiden de onderwerpen en processen die we in onze werkzaamheden hebben betrokken en geven daarbij onze bevindingen en adviezen. Het concept van deze managementletter is op 5 december met de organisatie afgestemd en op 18 december met de directie.

De indeling van deze managementletter is als volgt:

1. De Regio in beweging
2. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag
3. Algemeen beeld van de interne beheersing
4. Positie van de interimcontrole 2017
5. Procesbevindingen 2017
6. Overige aandachtspunten
7. Afsluiting

Wij bedanken de organisatie voor de welwillende en professionele medewerking die we bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben gekregen.

1. De Regio in beweging

De Regio Gooi en Vechtstreek heeft zich in de afgelopen jaren stapsgewijs ontwikkeld van een verzameling van afzonderlijke entiteiten (dienstenmodel) tot één organisatie die een toenemende veelheid aan producten en prestaties levert aan de aangesloten gemeenten. De ondersteunende taken hebben diezelfde ontwikkeling doorgemaakt. Na een aanloopfase waarin er met name veel tijd en aandacht is gegaan naar registratieve taken, is er vervolgens ook op het gebied van de bedrijfsvoering en interne beheersing een meer centraal en control-georiënteerde staf gerealiseerd. Kortom, de Regio is de afgelopen jaren in alle opzichten in steeds sneller tempo aan het professionaliseren en doorontwikkelen.

De omgeving is turbulent. In 2015 kregen de gemeenten in Nederland de drie decentralisaties in het Sociaal Domein over zich heen. Binnen het Fysiek Domein krijgt het concept Van Afval Naar Grondstof (VANG) steeds meer vorm en inhoud. De Regio heeft zich op deze terreinen voor de aangesloten gemeenten ontwikkeld tot een initiatiefrijke, ontzorgende en betrouwbare partner.

Het concept van een gedeelde programmaorganisatie waarbij er personele capaciteit vanuit de Regio wordt gecombineerd met die van de gemeenten is vernieuwend, inspirerend en werpt zijn successen af, zowel binnen het Sociaal als het Fysiek Domein. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de kansen die informatietechnologie en automatisering bieden, bijvoorbeeld bij het digitale berichtenverkeer en de three-way-match in het Sociaal Domein. Maar het toenemende gebruik en belang van ICT brengt ook steeds complexere vraagstukken met zich mee op het gebied van beveiliging. Ook op dat vlak geldt dat de Regio Gooi en Vechtstreek nadrukkelijk in beweging is.

Er is op diverse plaatsen in Nederland, ook in de Gooi en Vechtstreek, sprake van herindelingsprocessen in verschillende stadia van realisatie. De provincie Noord-Holland is van mening dat de regionale bestuurskracht in de Gooi en Vechtstreek moet worden versterkt en acht het in dat verband noodzakelijk om binnen afzienbare termijn te komen tot maximaal drie gemeenten. De gemeenten Bussum, Muiden en Naarden zijn al opgegaan in de nieuwe gemeente Gooise Meren. De provincie Noord-Holland heeft zowel Wijdmeren als Weesp voor de keuze gesteld om zich aan te sluiten bij de gemeente Hilversum, dan wel de gemeente Amsterdam. Ook Blaricum en Laren hebben te horen gekregen dat een herindeling met Huizen moet gaan plaatsvinden.

Deze bewegingen gaan vanzelfsprekend ook op de Regio Gooi en Vechtstreek effect sorteren. Het is nu nog te vroeg om daar definitieve conclusies aan te verbinden maar het is voorzienbaar dat verdere uitbreiding van het samenwerkingsmodel waar de Regio voor staat niet aan de orde is.

2. De belangrijkste bevindingen in één oogopslag

Onderwerp	Bevindingen
Controlebewustzijn en uitvoering	Gedurende onze interimcontrole hebben we vastgesteld dat de processen in opzet, bestaan en werking voldoen aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. De organisatie is voldoende bewust van het belang van functiescheiding en controle. Daarbij is er ook nadrukkelijk aandacht voor het aspect rechtmatigheid.
IT-omgeving	Het geheel van beleid, beheer en uitvoering van de IT-omgeving blijft aandacht vragen, zowel in de beheersing als in de ontwikkeling. De eisen op het gebied van de integriteit van systemen en bestanden, alsmede op het gebied van de dataveiligheid worden steeds scherper. Zaken die aandacht vragen zijn de aanscherping van het beleid inzake wijzigingsbeheer, het afdwingen van periodieke wijziging van de wachtwoorden, het testen van de back-up en recovery procedure en de

	logging en monitoring. De functies van CISO en Functionaris gegevensbescherming zijn nog niet ingesteld.
Inkopen en aanbesteden	De Regio heeft over 2016 een controleverklaring ontvangen met een beperking voor het aspect rechtmatigheid, vanwege het niet naleven van aanbestedingsregels. Daarom is er medio 2017 een plan van aanpak vastgesteld en is sprake van aanscherping van de interne organisatie op het gebied van inkoop en aanbesteding. Dat is echter een omvangrijk traject en veel van de effecten die van het plan van aanpak verwacht worden zullen pas in 2018 zichtbaar worden.
Verzelfstandiging RAV	Binnen de Regio wordt op dit moment een wijziging voorbereid in de interne positie van de RAV. Deze wijziging vloeit voort uit de wens om de RAV uiteindelijk te verzelfstandigen. In de tussenfase zoals die vanaf 1 januari 2018 gepland is, blijft de RAV onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Regio vallen, maar wordt organisatorisch verzelfstandigd. De voorgenomen wijze van (administratieve) ontvlechting van de RAV zorgt overigens voor een, naar onze inschatting stevige, extra administratieve last doordat gedeeltelijk dubbele administratie gevoerd zal moeten worden.

3. Algemeen beeld van de interne beheersing

De ambitie ten aanzien van de bedrijfsvoering en de interne beheersing ligt net zo hoog als de inhoudelijke ambities. Een in alle opzichten professionele, vernieuwende en pro-actieve organisatie die "in control" is. De ondersteunende functies moeten borgen dat de Regio effectief, efficiënt en rechtmatig opereert en in staat is om op adequate wijze sturings- en verantwoordingsinformatie te produceren.

Als we in ogenschouw nemen en houden, dat de Regio circa vijf jaar geleden een verkokerde organisatie was, met versnippering van de administratieve en control-taken, dan moeten we constateren dat er de afgelopen vijf jaar veel verbetering is gerealiseerd, en ook dat deze verbeteringen recentelijk zijn versneld. Zowel in termen van capaciteit als in termen van kwaliteit is er sprake van een inhaalslag die effecten afwerpt en leidt tot een versterking van de interne beheersing.

De bedrijfsvoering en de interne beheersing die daarbij hoort worden steeds meer gelijkwaardig aan de hoge ambities in de beide inhoudelijke Domeinen, Sociaal en Fysiek.

De strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening 2016 van de Regio was goedkeurend voor wat betreft het oordeel over de getrouwheid en kende een beperking voor wat betreft de rechtmatigheid vanwege het niet naleven van Europese aanbestedingsregels voor inkooptransacties voor een totaalbedrag van € 2,0 miljoen. Dat heeft geleid tot een plan van aanpak en de aanscherping van de interne organisatie op het gebied van inkoop en aanbesteding. Dat is echter een omvangrijk traject en veel van de effecten die van het plan van aanpak verwacht worden zullen pas in 2018 zichtbaar worden. Wij verwachten dan ook dat de bevindingen op dit onderdeel niet significant zullen verbeteren ten opzichte van 2016 en ons oordeel daarover zal in dat geval ook niet-goedkeurend moeten zijn.

Op basis van de in het kader van de interimcontrole 2017 gehouden interviews, de bestudeerde documenten en de uitgevoerde testwerkzaamheden is ons basisbeeld over de interne beheersing dat deze in voldoende mate op orde is. Wel is en blijft de externe inhuur op Financiën een punt van aandacht omdat daardoor de continuïteit en kennisbehoud op de afdeling in het geding kan komen.

Er is binnen de Regio veel aandacht voor de ondersteuning in de vorm van ICT. We hebben dat in onze eerdere rapportages regelmatig benoemd als aandachts- en verbeterpunt. Duidelijk merkbaar is dat de

verwachtingen en eisen ten aanzien van de ICT en met name dataveiligheid worden gesteld steeds sneller aanscherpen. Daar is binnen de Regio veel aandacht voor, maar de externe ontwikkelingen gaan steeds sneller. Het is voor iedere organisatie een enorme uitdaging dit bij te houden en dat is voor de Regio Gooi en Vechtstreek niet anders. Het is ons inziens belangrijk om voldoende capaciteit vrij te maken om voldoende alert te kunnen reageren op alle wijzigingen in regelgeving. Wij adviseren u nadrukkelijk eerst de hoofdlijnen over beleid en de richting vast te leggen en van daaruit de belangrijkste formele aspecten te documenteren en de informele aspecten in de organisatie uit te rollen. Om die reden loopt al een bewustwordingscampagne over dataveiligheid maar ontbreekt de overkoepelende visie nog. U heeft overigens aangegeven te verwachten voor de invoering van de AVG op 25 mei 2018 deze hoofdlijnen gereed te hebben.

Het Facilitair Bedrijf, waarin de belangrijkste centrale bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht, zou in die ambitie een hoogwaardig, en actief ondersteunende dienstverlener moeten zijn, die de resultaat verantwoordelijke eenheden binnen het Sociaal en het Fysiek Domein van relevante, tijdige en coherente sturings- en verantwoordingsinformatie voorziet. Het voeren van de basale administratie van de Regio is een van de taken, maar het verwachtingspatroon ligt hoger. De afgelopen periode is vooral aandacht besteed aan het op de juiste plaats leggen van verantwoordelijkheden. Daarmee ontstaat de ruimte om andere rollen zoals meedenken, bewaken van budgetten en processen, waarschuwen, beïnvloeden van gedrag en samenwerken aan het realiseren van hoogwaardige dienstverlening aan gemeenten en burgers, op te pakken. In die rollen kan en moet het Facilitair Bedrijf de komende periode verdere stappen zetten maar daarvoor zal eerst ook de bezetting op orde moeten komen en zullen de systemen toekomstbestendig gemaakt worden. Voor het succes van de Regio is dit een belangrijke ontwikkeling en wij adviseren u dan ook om in 2018 te monitoren of het Facilitair Bedrijf daarin de nodige stappen ook waarmaakt.

4. Positie van de interimcontrole 2017

Het controleproces bestaat in de basis uit de fasen "Interimcontrole" en "Jaarrekeningcontrole". Over de bevindingen en aandachtspunten resulterend uit onze interimcontrole rapporteren wij u in deze managementletter.

Zoals u van ons gewend bent, bieden wij de mogelijkheid om vanuit het bestuur, dan wel vanuit de ambtelijke organisatie specifieke aandachtspunten mee te geven. Voor het boekjaar 2017 hebben wij nog geen aandachtspunten meegekregen.

De interimcontrole richt zich primair op de wijze waarop processen zijn ingericht en interne beheersingsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Door een combinatie van interviews, procescontroles en detailwerkzaamheden brengen wij de opzet van deze interne beheersingsmaatregelen in kaart, beoordelen wij de werking van deze interne beheersingsmaatregelen en stellen wij vast dat betrouwbare verantwoordingsinformatie tot stand kan komen.

Wij hebben tijdens de interimcontrole de volgende onderwerpen en processen onderzocht:

- Tussentijdse informatievoorziening.
- Personeel en salarissen: de juiste, tijdige en volledige verwerking van personeelsmutaties, invulling Werkkostenregeling.
- Inkopen en aanbesteden: functiescheidingen in het inkoopproces, inkoopbevoegdheden en factuurverwerking en -autorisaties, aanbestedingsbeleid.
- Betalingsverkeer: functiescheidingen in het betaalproces en bevoegdheden in het internetbankierensysteem inclusief toegangsbeveiliging.
- Rechtmatigheid.
- ICT: beheer en beveiliging van de geautomatiseerde omgeving.

In hoofdstuk 5 gaan wij in op de diverse processen die tijdens de interimcontrole 2017 aan bod zijn gekomen. In hoofdstuk 6 leest u onze overige aandachtspunten.

Een managementletter is naar zijn aard bestemd voor de directie en het Dagelijks Bestuur van de Regio. In het kader van transparantie en de gangbare uitgangspunten van good governance achten wij het passend om de managementletter, al dan niet voorzien van commentaar, aan te bieden aan het Algemeen Bestuur, zoals dat tot nu toe gebruikelijk is bij de Regio.

5. Procesbevindingen 2017

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk behandelen we de diverse processen die onderdeel zijn geweest van onze interimcontrole 2017. Per proces beschrijven we kort en op hoofdlijnen de doelstelling van interne beheersingsmaatregelen in dat proces. Vervolgens geven we, voor zover van toepassing, onze bevindingen en adviezen.

5.2 Tussentijdse informatievoorziening

Wij verwachten ten aanzien van de tussentijdse informatievoorziening dat de organisatie het Dagelijks en het Algemeen Bestuur informeert over de voortgang van de exploitatie en mogelijke essentiële wijzigingen in beleid en veranderingen in verwachte baten en lasten in het boekjaar. Dat kan via een mix van instrumenten zoals begrotingswijzigingen, management- en bestuursrapportages, of meer specifieke projectmatige verantwoordingen zoals over de RSA en VANG.

De Regio heeft over het eerste halfjaar een bestuursrapportage uitgebracht die is behandeld en vastgesteld in de AB-vergadering van 19 oktober 2017. Dat is ruim 3 maanden na het tijdvak waarop de rapportage betrekking heeft. Een dergelijke termijn zet beperkingen op de mate waarin het AB-invoering kan geven aan haar controlerende taak. Juist nu de gemeenten gezamenlijk een uitvoeringsprogramma hebben vastgesteld, lijkt het passend het AB op de juiste wijze in positie te brengen voor haar rol en functie als controlerend orgaan.

5.3 Personeel en salarissen

Een adequate interne beheersing rondom het verwerken van personele mutaties helpt fouten en ongeautoriseerde wijzigingen in het salarissysteem voorkomen. Als belangrijke interne beheersingsmaatregel is hiervoor ingesteld dat alle personele mutaties (aanstelling, ontslag, inschaling) geautoriseerd worden door de manager van de betreffende RVE dan wel de manager van het Facilitair Bedrijf. Wij adviseren u na te denken in welke gevallen de RVE-manager kan autoriseren en wanneer centrale sturing vanuit het Facilitair Bedrijf wenselijk is, bijvoorbeeld in het kader van formatiebeheer, en op deze wijze het proces aan te scherpen.

Van elke werknemer dient u een aantal vaste documenten in het dossier op te nemen. Hieronder vallen onder andere een kopie ID-bewijs, de loonbelastingverklaring, de verklaring omtrent het gedrag en de ambtseed. Wij constateren dat vooral in dossiers van medewerkers die al langer in dienst zijn stukken ontbreken. Niet uit te sluiten valt dat bij fiscale controle u hiervoor beboet wordt. Zeker met de uitplaatsing op termijn van de RAV adviseren wij u alle personeelsdossiers komende periode te screenen op eventuele onvolkomenheden. Wij hebben vastgesteld dat er bij het verwerken van personele mutaties over 2017 adequate controle plaatsvindt op de ingevoerde gegevens in de salarisadministratie.

De inrichting van de administratie met betrekking tot de werkkostenregeling is in opzet toereikend. Het risico op overschrijding van het maximale bedrag aan verstrekkingen en vergoedingen wordt door een interne periodieke beoordeling enigszins beheerst. Deze beoordeling dient op aansluitnummer plaats te vinden. Ook hier neemt de RAV een aparte positie in. Wij adviseren u tenminste tweemaal per jaar een zichtbare analyse te maken en deze expliciet op te nemen in de managementrapportages en bij afwijkingen deze ook in de bestuurlijke informatievoorziening een plaats te geven.

De Regio heeft vele auto's in gebruik. De meeste daarvan, zoals ambulances en vuilniswagens, zijn niet geschikt voor privédoeleinden. Er zijn echter ook auto's aanwezig die daarvoor wel geschikt zijn. Zoals bekend gelden daarvoor strikte regels voor privégebruik en met name de registratie van kilometers en het toezicht daarop. De belastingdienst controleert actief op deze aspecten

De Regio heeft geen zichtbare rittenregistratie hiervoor en ook geen clausules in gebruikersovereenkomsten met betrekking tot privégebruik opgenomen. Evenmin is sprake van bijtelling op het loon dan wel afkoop via de WKR. Wij adviseren u deze procedures aan te scherpen om risico's voor te zijn.

5.4 Inkopen en aanbesteden

Ten aanzien van het inkoopproces van de Regio Gooi en Vechtstreek verwachten wij dat er in de opzet van het proces maatregelen zijn opgenomen die moeten waarborgen dat er bij het uitvoeren van inkooptransacties wordt voldaan aan de interne en externe regelgeving ten aanzien van inkopen. Naleving van nationale en Europese aanbestedingsregels is daarbij cruciaal. Naleven van de eigen inkoopspelregels hoort uiteraard ook geborgd te zijn, maar overtreding daarvan heeft geen effect op de strekking van de controleverklaring bij de jaarrekening. Overtreding van wetgeving kan dat effect wel hebben, zoals is gebleken bij het rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening 2016.

Tevens verwachten wij in het proces een adequate functiescheiding tussen bestelling, ontvangst en betaling als basisvoorwaarde voor een juiste administratieve verwerking van de transacties, de levering van de tegenprestatie en de facturen. Een adequate factuurcontrole voorkomt het betalen van niet geautoriseerde inkopen, dan wel niet geleverde goederen in diensten.

Het inkoopproces van de Regio Gooi en Vechtstreek is in de organisatie belegd door middel van de mandaatregeling. Op basis van de begroting is de budgethouder door het bestuur gemachtigd tot het doen van uitgaven.

Medio 2017 is, mede naar aanleiding van onze controlebevindingen, een plan van aanpak inkoop opgesteld. Dit plan is in het CMT meermaals aan de orde geweest en ook bestuurlijk besproken. Het plan bevat korte en langere termijn acties, gericht op het op orde brengen van alle inkoopprocessen binnen de Regio. Daarin is een belangrijke rol gedefinieerd voor de RVE Inkoop en Contractbeheer, zowel in termen van het vergroten van de kennis in de organisatie, de voorlichting, als op het gebied van contractbeheer en de invoering van een verplichtingenadministratie. Gezien het moment waarop dit plan is vastgesteld, kwam de interimcontrole 2017 te vroeg om de effecten ervan al in de volle breedte te kunnen meten. Het plan van aanpak heeft geresulteerd in een kalender van uit te zetten aanbestedingen in 2017 en 2018. Vanwege de doorlooptijd van aanbestedingen gecombineerd met lopende contracten en de beschikbare capaciteit in de organisatie is deze periode van anderhalf jaar ook nodig om alle trajecten zorgvuldig te kunnen doorlopen. Dat betekent wel dat de effecten van het plan van aanpak pas zichtbaar worden met ingang van 2018. Immers de voor het jaar 2017 gesloten contracten zijn vrijwel volledig nog gebaseerd op de oude werkwijzen. Wij wijzen er wel op dat deze constatering betrekking heeft op de inkopen voor de eigen bedrijfsvoering van de Regio. Inkopen voor derden zoals de inkoop jeugd in het Sociaal Domein zijn trajecten die ook in 2015, 2016 en 2017 al via de juiste procedures zijn gecontracteerd.

5.5 Factuurbehandeling en betalingen

In het betalingsproces verwachten wij een adequate functiescheiding door middel van een strikte doorvoering en handhaving van het vier-ogen-principe. Medewerkers dienen niet zelfstandig betalingen te kunnen uitvoeren. Hier is bij de BNG in opzet aan voldaan. Er is functiescheiding aangebracht tussen het klaarzetten van de betaling (eerste digitale handtekening) en het goedkeuren en uitvoeren van de betaling (tweede digitale handtekening).

Wij hebben er eerder melding van gemaakt dat de Regio gebruik maakt van het Rabobank Internetbankieren pakket en van de inherente kwetsbaarheid voor het doorbreken van functiescheidingen door de hoogste leiding (dan wel de door de hoogste leiding als "beheerder" aangewezen medewerker) in de organisatie. De Rabobank zou dit manco in de loop van 2017 oplossen, maar voor zover onze kennis reikt is dat nog niet gebeurd.

Daarnaast constateren wij dat u geen interne afspraken heeft over het doen van aankopen via internet. Gegevensbeveiliging, identificatie van de wederpartij en de risico's verbonden aan gebruik van creditcards zijn daarmee niet beschreven, gewogen en afgedekt. Wij adviseren u hier aandacht aan te schenken, hoewel de omvang van de transacties niet groot is.

5.6 Interne verzelfstandiging RAV in voorbereiding

Binnen de Regio wordt op dit moment een wijziging voorbereid in de interne positie van de RAV per 1 januari aanstaande. Deze wijziging vloeit voort uit de wens om de RAV uiteindelijk te verzelfstandigen. De achtergrond daarvan is gelegen in de omvang van de RAV, de kwetsbaarheden die in het organisatieonderdeel RAV zitten en omdat vanwege het atypische karakter van de RAV de inhoudelijke verbindingen met de rest van de organisatie beperkt zijn.

Een volledige verzelfstandiging van de RAV is nu nog niet haalbaar in verband met de vergunningverlening en afspraken met de zorgverzekeraars. Om die reden is gekozen voor een tussenvorm. In deze vorm wordt wel de samenwerking met RAV Flevoland opgezet maar blijft de formele structuur in stand waarbij de RAV-onderdeel van de Regio blijft.

Juridisch gezien heeft deze stap geen betekenis. Dat betekent onder meer dat het DB en AB van de Regio en de algemeen directeur een belangrijke rol en verantwoordelijkheid houden in de aansturing van de RAV. De bestuurlijke verantwoordelijkheden wijzigen dus niet. Vanuit die verantwoordelijkheid vloeit ook de verantwoordelijkheid voor het personeel, de continuïteit en de bedrijfsvoering voort.

Wij hebben begrepen dat de interne verzelfstandiging ook een administratieve verzelfstandiging betekent. Dat houdt in dat de RAV een volledig eigen administratie krijgt, los van die van de Regio en mogelijk ook eigen administratieve processen. Dat is niet zonder risico en niet zonder (vermijdbare) extra administratieve lasten. Op diverse vlakken zal sprake zijn van dubbele administraties, omdat uiteindelijk alle cijfers ook in de Regio jaarrekening, en tussentijdse rapportages, moeten worden verwerkt, en intensieve afstemming zal moeten plaatsvinden over bijvoorbeeld fiscale aangiften voor vennootschapsbelasting, omzetbelasting en loonheffing. In zekere zin worden met deze stap de voordelen van de reorganisatie van twee jaar geleden, die binnen het Facilitair Bedrijf zijn gerealiseerd, te niet gedaan. Ook het beheer en eigendom van activa blijft in handen van de Regio, omdat de RAV juridisch gezien niet bestaat kan zij geen eigenaar worden van activa. Ook zal gewaarborgd moeten zijn dat in alle uitingen (communicatie met personeel, facturering) de Regio als verantwoordelijke rechtspersoon nadrukkelijk staat vermeld.

We treden nadrukkelijk niet in de inhoudelijke afweging voor de interne verzelfstandiging maar wij adviseren u wel de bestuurlijke en administratief-technische aansturing vanuit de Regio zoveel mogelijk in stand te laten. Dat zou kunnen door binnen de administratieve systemen van de Regio de RAV een

aparte plaats in te laten nemen. Dat is technisch eenvoudig te realiseren en geeft zowel de RAV een bepaalde mate van zelfstandigheid zonder de organisatorische en bestuurlijke verantwoordelijkheden te doorkruisen.

5.7 ICT

Het doel van de ICT-omgeving binnen de Regio Gooi en Vechtstreek is dat deze bijdraagt aan een betrouwbare en adequate informatievoorziening. Het beheer en de beveiliging van de IT-omgeving wordt door de Regio zelf uitgevoerd in samenwerking met een aantal IT-partners waarmee service level agreements zijn afgesloten.

Wij hebben een inventarisatie van de ICT-omgeving uitgevoerd en daarbij aandacht gegeven aan het wijzigingsbeheer, de logische toegangsbeveiliging, de continuïteit, monitoring/logging en de informatiebeveiliging.

IT biedt kansen, en is steeds meer een onmisbare tool in de bedrijfsvoering geworden. Maar dat heeft ook een keerzijde. Externe bedreigingen kunnen vanwege de verwevenheid van IT in de dagelijkse processen steeds meer gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. De verspreiding van ransomware is daar een concreet voorbeeld van. Daarbij geldt dat u als gevolg van de rol die Regio speelt in het Sociaal Domein over veel gevoelige persoonsgegevens beschikt. Dat betekent dat u alert moet zijn op alle ontwikkelingen op het gebied van dataveiligheid zoals de invoering van de AVG per 25 mei 2018. Deze nieuwe wetgeving scherpt de bestaande eisen nog verder aan en vanwege de omvang van de organisatie is de AVG in de volle breedte op de Regio van toepassing.

Inmiddels is de organisatie de implementatie van de AVG aan het voorbereiden, maar dat is een omvangrijke klus. Op dit moment voldoet u nog niet aan de eisen zoals die per mei volgend jaar gaan gelden. Wij adviseren u dit proces kritisch te monitoren om te waarborgen dat u de implementatie tijdig afrondt.

Wijzigingsbeheer in applicaties

Een formele procedure en beleid op het gebied van wijzigingsbeheer is niet vastgelegd. Zowel wijzigingen, incidenten als assets worden in TopDesk geregistreerd. Op wijzigingen worden wel impactanalyses uitgevoerd. Wijzigingsverzoeken en wijzigingen worden goedgekeurd en dit wordt in TopDesk geregistreerd. Alhoewel geen formeel vastgelegd beleid is aangetroffen, is het beeld uit de interviews dat wijzigingen op een gestructureerde wijze worden doorgevoerd. Het risico op dit gebied vanuit het oogpunt van de interimcontrole wordt als beperkt ingeschat.

Wij adviseren u een formele procedure en beleid vast te stellen op het gebied van wijzigingsbeheer.

Logische toegangsbeveiliging

Er is geen overkoepelend beleid voor logische toegangsbeveiliging. Wel is er een overzicht met applicaties en het aantal hieraan toegekende gebruikersaccounts. Dit overzicht wordt door ICT beheerd. Wijziging van netwerkwoorden wordt elke drie maanden technisch afgedwongen. Exact-wachtwoorden worden niet op laatste inlogdatum gecontroleerd, omdat Exact hiervoor geen ingebouwde functionaliteit heeft. Ter plaatse is waargenomen dat periodieke wijziging van Exact-wachtwoorden niet technisch afgedwongen wordt, terwijl Exact hiervoor wel ingebouwde functionaliteit heeft. De organisatie geeft voor wat betreft logische toegangsbeveiliging het beeld niet in control te zijn. De beheersing van de risico's op dit punt steunt sterk op de kwartaalcontrole door ICT van gebruikersaccounts die opgeslagen zijn in de active directory. De zichtbaarheid van deze controles en de effecten daarvan zijn beperkt.

Wij adviseren u dan ook voor alle gebruikersaccounts af te dwingen dat wachtwoorden op netwerkniveau en in de kernapplicaties zoals Exact periodiek, met een geldigheid van maximaal 3 maanden, gewijzigd dienen te worden. Tevens adviseren wij u om de resultaten van periodieke controles systematisch vast te leggen alsmede de eventuele opvolging van aanbevelingen en van maatregelen om structurele bevindingen op te lossen.

De bovengenoemde controles, waaronder op laatste inlogdatum en op wachtwoordinstellingen per gebruikersaccount, dienen integraal uitgevoerd te worden. Dit is mede van belang doordat een aantal kernapplicaties op basis van single sign on, met andere woorden één keer inloggen voor de betreffende applicaties, ontsloten worden.

Continuïteit

Er is een continuïteitsplan voor de vitale bedrijfsprocessen, waaronder processen die gebruik maken van applicaties als Exact en CORSA, aanwezig. Hierin zijn maatregelen voor het borgen van continuïteit, waaronder back-up en restore schema's, en een herstel- en uitwijkprocedure voor de vitale bedrijfsprocessen beschreven. Wij hebben vernomen dat RGV op de korte termijn een herstelprocedure gaat doorlopen. RGV heeft in de controleperiode geen uitwijktest uitgevoerd, maar heeft deze met de externe leverancier ingepland.

Er wordt geen afzonderlijke back-up en restore test uitgevoerd. Er is recent geen uitwijktest uitgevoerd. Wij adviseren beide tests op korte termijn uit te voeren en de testrapporten te beoordelen op mogelijke verbeteringen.

Logging en monitoring

De focus daarbij ligt op het detecteren van zaken als virussen. Binnen de Regio wordt niet actief op logging gemonitord op transactieniveau. Ongeautoriseerde en geslaagde inlogpogingen en uitgevoerde handelingen in CORSA kunnen alleen worden gelogd met de audit-module van CORSA. De Regio heeft deze module niet geïnstalleerd en kan logging hiervan dus niet inzien. Wel kan de Regio inzien welke gebruikers wanneer ingelogd zijn geweest.

Wij hebben onvoldoende informatie om het bestaan van het proces logging en monitoring op een goed onderbouwde wijze vast te stellen. Wij adviseren u binnen uw document managementsysteem een audit-module te installeren om de mate waarin het proces logging en monitoring beheerst wordt te verhogen.

Informatiebeveiliging

Er is een informatiebeveiligingsbeleid waarin de beveiligingsorganisatie is omschreven.

Er is momenteel nog geen CISO en Functionaris Gegevensbescherming aangesteld. Op dit moment is er nog geen model-bewerkerovereenkomst opgesteld. Er is een procedure voor het melden van datalekken die onderscheid maakt tussen een beveiligingsincident en een datalek. Tevens is er een procedure voor het beoordelen of een beveiligingsincident een datalek is.

5.8 Actualiteit ten aanzien van Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de systematiek van de wet op de vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven, en daarmee ook voor de Regio, gewijzigd. Met name de RAV en de afvaldiensten zijn na inventariserend onderzoek benoemd als mogelijk belaste activiteiten.

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is een beperkt bedrag als verplichting opgenomen ten behoeve van mogelijk te betalen vennootschapsbelasting.

Inhoudelijk gezien ligt dit onderwerp grotendeels stil als gevolg van een gebrek aan duidelijkheid van de zijde van de Belastingdienst. Naarmate de tijd verstrijkt worden de onzekerheden omtrent dit onderwerp groter en daarmee ook vanuit het perspectief van de accountantscontrole belangrijker.

Voor u en voor ons is het belangrijk dat u in aanloop naar de jaarrekeningcontrole een actueel standpunt inneemt en in de jaarrekening verwoordt over dit onderwerp en deze zo nodig ook financieel verwerkt door een verplichting te vormen.

5.9 Administratieve aandachtspunten

In eerdere rapportages hebben we aandacht gevraagd voor het doorontwikkelen van de financiële functie en het aanscherpen van de procedures. We constateren dat op dat vlak veel gebeurd is in het afgelopen jaar als het gaat om het bewust maken van de organisatie van taken en rollen. Het Facilitair Bedrijf heeft, zoals in de naam besloten ligt, een faciliterende rol naar de primaire afdelingen toe. Dat betekent dat de input voor rapportages, begrotingen en processen daarvan moet komen. In de organisatie is daar in breedte nu voldoende bewustwording gecreëerd zodat het Facilitair Bedrijf ook in staat is de eigenlijke rol op te pakken.

Door de aanstaande herimplementatie van Exact zijn in het aanscherpen van processen nog zaken blijven liggen. Onder meer de gesignaleerde kwaliteit van de onderbouwingen van schattingen, de autorisatie van correcties en memoriaalboekingen en de nodige verbetering in de activa-administratie als het gaat om onderhoud, activering en juist afschrijven zijn nog niet gerealiseerd.

Ook het beheren en onderhouden van de gebouwen is nog niet in strakke processen gegoten. Nu de Regio het hoofdkantoor aan de Bordesstraat gaat aankopen wordt dit een belangrijk onderwerp en vanuit de huisvestingsverantwoordelijke afdeling zal hiervoor meer aandacht moeten komen. Wij hebben geconstateerd dat onderhoudsplannen in voorbereiding zijn en dat aan het dagelijks beheer is gedacht door formatieruimte ter beschikking te stellen voor een beheerder.

6. Overige aandachtspunten

6.1 Aanpassing verslaggevingsregels BBV

De verslaggevingsregels voor gemeenten, en afgeleid daarvan voor gemeenschappelijke regelingen zoals de uwe, zijn sterk in beweging. De wetgever wil hiermee de vergelijkbaarheid van jaarrekeningen bevorderen. De invoering gaat in stappen waarbij de invoering bij gemeenten eerder plaatsvindt dan bij GR-en.

De notitie rente kan vrijwillig toegepast worden in het begrotingsjaar 2017, maar moet uiterlijk in 2018 toegepast worden. Met ingang van 2018 wijzigt voor de Regio ook de toerekening van overhead terwijl deze wijziging al in 2017 voor de aangesloten gemeenten geldt. Uitgangspunt hierbij is dat zoveel mogelijk kosten direct worden toegerekend aan de betreffende taken en activiteiten en de overhead apart wordt vermeld. In de begroting 2018 heeft de omslag plaats naar taakvelden en de toerekening van de overhead aan specifieke activiteiten al plaatsgevonden.

Wij adviseren u na te denken over de wijze waarop de wijziging inzichtelijk te maken is voor de gebruikers om de toegankelijkheid en de vergelijkbaarheid van de financiële verantwoordingsstukken te borgen. Ook de onderlinge afstemming tussen de oude indeling bij de Regio over 2017 en de nieuwe indeling bij de gemeenten over datzelfde jaar vraagt aandacht.

6.2 De planning van de jaarrekeningcontrole

De start van de jaarrekeningcontrole van de Regio Gooi en Vechtstreek is gepland op 14 maart 2018. Daarbij merken wij op dat, hoewel alle partijen streven naar een afronding voor 15 april 2018, de Regio hiervoor afhankelijk is van verschillende derden waarvan Kwintes/RIBW voor Beschermd Wonen de belangrijkste is. Kwintes/RIBW is contractueel verplicht om voor 1 april te rapporteren over de besteding van ruim € 11 miljoen aan geleverde zorg. Indien hier vertraging optreedt zoals vorig jaar, werkt dat door in de doorlooptijd van de jaarrekening.

In samenwerking met de organisatie zullen wij de controles in het Sociaal Domein verder gaan dynamiseren, door alvast in de maanden december en januari een deel van de werkzaamheden te gaan uitvoeren.

Voor zover mogelijk en van toepassing nemen wij in ons accountantsverslag naar aanleiding van de controle van de jaarrekening mee in hoeverre onze adviezen in deze managementletter follow up hebben gekregen.

7. Afsluiting

Wij gaan er van uit u met deze managementletter adequaat te hebben geïnformeerd. Wij zijn te allen tijde bereid deze managementletter nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Hofsteenge Zeeman Groep B.V.
Namens deze:

drs. S. Hofsteenge RA